

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 25. De ingressuris Religionem,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

genera distinguuntur ordinem Religiosorum: vnum eorum qui solam vitam contemplatiuam profitentur: vt in situ autus à S. Brunone, Carthusianorum alique similes. Alterum eorum qui profitentur solam vitam actiuam: vt ordo equitum Melitenfium & aliorum qui Deo inferuiunt, Ecclesiam in armis protegendo, aut aegrotorum curam gerendo in Xenodochiis, aut alia misericordiam corporalia erga egentem exercendo, gratum Deo obsequium præstant. Tertium est lenique eorum, qui profitentur vitam ex contemplatione & actione mixtam: videlicet vacantes tum sibi, meditatione diuinorum, curando adhaerere Deo; tum etiam proximis, sacramentorum administratione, aliisque spiritalibus remediis salutem eius procurando. Tales censentur ordines instituti à Sanctis Dominico, Francisco, nonnullisque aliis et iam nostris temporibus.

370. Atque primum genus præstare secundo, & vtroque eodem tertium præstantius esse D. Thom. 2. 2. quæst. 188. art. 6. definit, quia vita contemplatiua (excepto casu necessitatis) potior est vita practica, prout in præced. quæst. 182. art. 1. ipse probat: tum per illud Lucae 10. Martha Martha sollicita es & turbaris ergo plurima. Porro vnum est necessarium: Maria optimam partem elegit, quæ non auferetur ab ea:] tum per rationes quibus Aristot. idem ostendit in 10. Ethic. cap. 7. & 8. Vita vero mixta potior est quam contemplatiua, quia (inquit D. Thomas in art. 6. ante memorato) sicut illuminare maius est quam lucere solum: ita maius est contemplata tradere aliis, quam solum contemplari. Accedit ad confirmationem exemplum, tum Christi, tum etiam Apostolorum qui accenderunt lucernam, non vt ponerent eam sub modio, sed super candelabrum, vt alios illuminarent. Accedit quoque status Episcoporum, qui cum sit status perfectionis, vitam mixtam requirit.

In eodem vero genere, ordo ille prior ceteri potest: primo, qui maxime excellit in obedientia: cuius votum potissimum esse inter vota religionis, præclare docet D. ipse Thom. 2. 2. quæst. 186. art. 8. quem satis familiariter perspicue loquentem qui vult videre potest. Secundo, ex eod. D. Thoma in seq. 188. art. 6. ceteri potest in eodem genere ordo ille potior, qui ordinatur ad præstantiorem actum instituti vitæ: quod ipse amplectitur. Sicq; inter ordines amplectentes vitam actiuam, præstantior est ille qui instituitur ad redemptionem captiuorum, quam qui ad receptionem hospitem. Tertio, ex eodem D. Thoma ibidem is quoque potior est qui ad plura charitatis opera ordinatur quam alius: vel qui habet statuta conuenientiora ad consequendum finem sibi propositum. Qua de re videri potest Gregor. à Valent. 2. 2. in fine: & plura de istiusmodi eomparatione particulari, Azor in præced. lib. 11. cap. 24. vt & de eomparatione status religiosi cum statu Episcoporum & Parochorum: in quibus immorari non videtur necessarium ad nostrum institutum.

CAPVT XXV.

De ingressu religionem.

SUMMARIUM.

- 371 Non est quidem necessarium per se longa deliberatione vti ante ingressum religionis, est tamen per accidens.
 372 A Deo petendum consilium per preces, &c. & à seipso per probationem propriarum virtutum.
 373 Non est illicitum inducere aliquem ad ingressum religionis, nisi id fiat metu incusso.
 374 Aut largitione munerum simoniaca, aut mendaciis, aut si inductio sit ad monasterium in quo male viuunt.
 375 Quatenus alicui religionis ingressum dissuadere liceat.
 376 Potest quis ingredi religionem non habens impedimentum, siue personale siue reale: ac quando illud contingat.
 377 De impedimento matrimonij & Clericalis status Episcoporum, non aliorum Clericorum.
 378 Varia debita realia impedimenta ne quis religionem ingrediatur.
 379 Ad quid teneatur is, qui certum monasterium se ingressurum vult, si in eo non admittatur.
 380 Ad quid item qui vult absolute aliquod religionis genus, aut inueterse religionem, aut dissolutam.

381 De eo qui recusat admitti, nisi literas aut artem discat: & eo qui vult absolute religionem, & in particulari aliquam, eo cui superuenit impedimentum.

382 Qui fecit votum religionis non satisfacit suscipiendo Episcopatum, sicut ingrediendo religionem perfectionem. Quatenus vero ingrediendo aque perfectam aut minus perfectam.

383 De libertate quam habet religionem ingressus, egressiendi intra annum probationis.

QVINGVE quæstiones hoc loco tractandæ occurrunt. Prima, An sit opus magna deliberatione vti, ante ingressum religionis. Secunda, An liceat alium inducere ad talem ingressum. Tertia, An liceat eundem ingressum alicui dissuadere. Quarta, An quilibet possit ingredi religionem. Quinta, Ad quid teneatur qui vult religionem ingredi, nec admittitur.

QVÆSTIO I.

An opus sit magna deliberatione vti ante ingressum religionis.

Hanc tractat D. Thom. 2. 2. quæst. vlt. art. vltimo: optime respondens; quod ex parte religionis ac per se, non sit opus magna deliberatione: quia status est valde laudatus (quod aduersus impugnantes religionem, idem D. Thom. bene ostendit in opusculo 19. & aduersus sectarios nostri temporis late tractat Gregor. à Valent. 2. 2. disput. 10. quæst. 4. puncto 1.) & in quo sperantes in Domino mutantur fortitudinem, asilum pennas sicut aquilæ, current & non laborabunt, ambulabunt & non deficient, Isaïæ 40.] Is ipse Dominus est, qui apud eundem in seq. cap. 49. ait: Nunquid obliuisci potest mulier infantem suum, vt non misereatur filio vteri sui: etsi illa obliuiscatur; ego tamen non obliuiscar tui.] Qua promissione facta ab eo qui optimus, omnipotensque est, nec fallere potest: nihil maius & efficacius requirere potest quis, ad confirmandam spem, qua super illum curam suam, iuxta Psalm. 54. versum 23. omnemq; suam sollicitudinem in eum proiciat, iuxta D. Petri monitum in prima sua Epist. cap. 5. versu 7. Hinc in epistola ad Paulinum circa finem ait D. Ieronym. Festina quæso te, & herenti in salo nauiculæ funem magis præscinde, quam solue.] Vide Azorium in catato lib. 12. cap. 1. quæst. 1.

Ex parte ingressuri vero, & ex accidenti contingere potest vt magna sit opus deliberatione, maturaque consilio ad ingressum religionis: vt exempli gratia, quando multa adfuerint impedimenta, ex parte ipsius ingressuri: qualia sunt infirmitas corporis, onus quo grauius debitis, aut aliud eiusmodi. Item quando quis in particulari deliberat quam religionem ingredi debeat, hancne potius quam illam. In quo casu monet D. Thom. non esse capiendum consilium à quibusuis, sed à viris probis & doctis, qui prodesse possint nec obesse velit.

Omnino vero expedit volenti intrare religionem, vt à Deo consilium capiat per orationes, ac frequentationem Sacramentorum, & lectionem librorum piorum, auditionemque verbi Dei: atque vt seipsum probe diligenter an sit animo paratus, viresque habeat sufficientes ad præstanda omnia quæ religio requirit, ne humeros supponat oneri, cui non sit ferendus. Qua de re Dominus nos monitos esse voluit, proponens Lucae 14. duas parabolas: quarum vna est de volente edificare turrim, qui prius computat sumptus qui necessarii sunt, si habeat ad perficiendum; altera est de Rege qui iturus committere bellum aduersus alium regem, sedens prius cogitat si possit cum decem millibus occurrere ei qui cum viginti millibus venit ad fe. Itaque vt post Caiet. ad cit. D. Thomæ locum habet Nauarrus in Enchir. cap. 12. num. 49. religionem ingressurus, sed bene dispositum inuenire sic debet, vt in Deo totam suam fiduciam colloquet, sperando quod eius auxilio valebit quodcumque religionis onus sustinere: neque eam prius ingredi, quam superet sibi (saltem post ingressum) presitutum iri tali fiduciam; vt pote necessarium ad subsistendum in statu in quo est colluctatio, assiduumque bellum aduersus mundum, carnem propriam, & Diabolum hostes potentissimos.

QVÆSTIO II.

QVÆSTIO II.

An liceat inducere alium ad ingressum Religionis.

373. AD hanc respondet D. Thom. in cit. quæst. ult. art. 9. id non solum illicitum non esse, sed etiam meritorium esse. Id enim est hominem ab errore viæ suæ reuocare, & ad perfectionem mouere. Vt autem habetur in fine Epist. D. Iacobi, secundum vnam lectionem; Qui conuerti fecerit peccatorem ab errore viæ suæ seruabit animam suam à morte; & operiet multitudinem peccatorum. In tribus tamen casibus, vt D. Thomas addit, peccatur grauius tali inductione.

Primum est, cum quis per violentiam inducitur ad religionem: quod prohibetur in cap. Præfens, 20. q. 3. & in Concil. Trid. sess. 23. cap. 18. De regularibus, excommunicantur omnes illi, qui mulieres ad ingressum religionis cogunt, præterquam in casibus iure exceptis. Quos aduerte esse, primum quidem, cum quis sponte vouit religionem, is enim compelli potest ad tale votum implendum; sicut is qui sponsalia contraxit compelli ad inuendum matrimonium. Secundum vero, quando coniux sciens iuris dispositionem eam, de qua dicitur in explicatione sequentis quæstionis, consenserit vt alter prosteretur: si enim de manente in saculo habeatur suspicio, quod non seruabit votum continentie cui se adstrinxerit ad hoc, vt alteri pateret in religionem ingressum, compelli potest ad pariter intrandum, iuxta cap. Significante, De conuersione coniugatorum, per argumentum à contrario sensu: Cum enim illic statuitur, talem personam non esse compellendam intrare monasterium, si illius ætatis sit, de qua suspicio incontinentie haberi non possit: statuitur quoque tacite, si suspicio incontinentie haberi possit, compellendam esse intrare. Tertium demum casum (iure inquam exceptum) esse cum quis commisit crimen propter quod detrudendus est in monasterium. Verum tamen neque in hoc, neque in præcedenti casu quis potest ad professionem; quæ perinde ac matrimonium requirit liberam electionem; cum quisque in statu vitæ deligendo sit liber. Quod adeo verum est, vt nemo compelli possit ad amplectendam religionem Christianam, quantumcumque necessaria ad æternam salutem. Nec vero frustra erit talis inclusio: quia vni erit remedium aduersus incontinentiam, & alteri poena imposita in satisfactionem pro suis peccatis.

Excommunicantur quoque ibidem à Concil. Tridentin. omnes qui consilium, auxilium, vel fauorem dant prædictis compellentibus mulieres religionem ingredi; aut qui scientes eas non sponte ingredi, eidem compulsioni præsentiam vel consensum interposuerint. Aduerte vero, quod etsi profectio (prout habetur ex cap. 7. De iis quæ vi metusue causa fiunt) non animo, sed tantum verbis facta, ob metum mortis ab alio incussum, inualida sit, neque impediatur matrimonium: nihilominus iam ex Concil. Trid. in seq. cap. 19. ille qui intra quinque annos post professionem, non ostenderit se coactum vi vel metu (& quidem antequam abiciat habitum) causasque quas præterdidit deduxerit coram Superiore suo, & Ordinario, compellitur in monasterio manere.

374. Secundus casus in quo peccatur proposita inductione, est, quando quis alium muneribus simoniace inducit. Ad quod prohibetur i. quæst. 2. cap. Quam pio; atque contingit quando intercedente pacto, vnus alium muneribus ad religionem trahit; non vero quando id facit sine pacto, sed ex charitate, intendendo proximi salutem; vt si quis scholasticum egenum aliat ad religionem, aut munusculis sibi alicuius amicitiam concillet ad eundem finem.

Tertius est, cum quis ad religionem inducitur mendaciis & blanditiis. Inde enim (quod malum est) creatur periculum, ne deceptum se esse detegens, retrocedat: sicque nouissima illius peiora fiant prioribus: præsertim cum ex cap. finali, 20. quæst. 3. si professionem fecerit, teneatur eam seruare; & bona sua hæredibus reddere, nec monasterio relinquere.

Quartus casus addi potest, cum quis inducit alium ad ingressum religionis dissolute, in qua male viuatur. Nam id esset peccatum, sicut & in talem religionem ingredi, in eaque recipi, quantumcumque; ea toleretur ab Ecclesia. Quæ sententia

est communis, vt taltatur Nauarr. in Enchir. cap. 12. num. 45. Ratio vero peccati est, quod in eo præbeatur occasio peccandi aliorum imitatione & impulsu: atque peccandi grauius, cum talis dissolutus vix inueniatur sine violatione votorum.

QVÆSTIO III.

An liceat dissuadere alicui ingressum Religionis.

375. QVONIAM talis dissuasio impletatem quandam censetur continere (maxime quando ex hæretico spiritu fit, existimando statum secularem præstantiorem esse religioso) non videtur dubitandum quin sit illicita, & graue peccatum; nisi fiat iusta aliqua de causa, vt satis patet ex eo quod Concil. Trident. sess. 23. cap. 18. De regularibus, subiiciat anathemati illos qui sine iusta causa impediunt foeminas volentes ingredi religionem. Ea autem: iusta causa non est temporalis aliqua, vt consanguinitas, aut alia huiusmodi; sed sola spiritalis: nimirum maior spiritalis vtilitas: siue ipsius dissuasio ingressum, siue ingressum: atque adeo maior Dei gloria. Exempla ponit Nauarr. in Enchirid. cap. 12. num. 45. Quod volens ingredi religionem sit coniugatus, & sine vxoris consensu velit id facere. Item quod per ingressum ipsius, religio detrimentum capiet, non vtilitatem. Præterea, quod ipsemet dissuadens multum commodi spiritualis ad honeste, pieque viuendum accipiat ex ingressu consiliis. Addi potest, quod habeat parentes in ea necessitate pressos, in qua debeat illis subuenire: aut quod idem ingressurus, valde mutabilis sit, nec videatur perseveraturus, aut quod idem ineptus sit ad religionem ad quam aspirat. Quæ de re iudicandum est consideratis ac bene ponderatis circumstantiis loci, temporis, conditionis & qualitatum persona.

Si quæras an is qui alicui sine iusta causa dissuasit religionis ingressum, teneatur ad aliquam restitutionem. Respondetur negatiue, quia etsi peccet contra charitatem, non tamen contra iustitiam: nec enim facit iniuriam dissuasio, cum ex reg. 27. iuris in 6. scienti & consentienti non fiat iniuria: nec lædit religionem in suis rebus; quia is qui nondum ingressus est religionem, nondum ad eam pertinet.

QVÆSTIO IV.

An quilibet possit ingredi religionem.

376. QVEMLIBET posse religionem ingredi, nõ dubitatur: cum Evangelica cõsilia, ad quorum obseruationem religio adstringit, sint omnibus data à Christo. Atamen excipiendi sunt casus ij, in quibus interuenerit impedimentum, vel propria infirmitas, siue corporis siue animi, per quod iudicio viri prudentis ac timentis Deum, aliquis est ad religionem ineptus; vel impedimentum iniuriæ proximi cui aliquid debeat, quo illum iniuste fraudaret ingrediendo religionem.

Quale debitum duplex esse potest; vnũ personale; quando persona non est sui iuris sed subest alteri, & ideo sine ipsius consensu nequit religionem intrare. Alterum vero reale, quando persona libera est quidem, sed debet alteri pecuniam vel suam operam, quæ fraudaret illum per ingressum suum in religionem. Hincque ratione prioris debiti: primo filius ante decimum quartum annum, sine patris consensu religionem intrare non potest; post decimum quartum vero, posse etiam inuito patre bene probat D. Thom. 2. 2. quæst. vltim. art. 6. & constitutum habetur, 20. quæst. 2. cap. 1. & 2. Veruntamen D. ipse Thom. in fine eiusdem articuli casum excipit in quo pater premeretur egestate necessariorum ad vitam, quæ de iure naturali filius tenetur illi suppeditare. Quam exceptionem communi consensu receptam esse annotans Azor in 1. part. Moral. Institut. lib. 12. cap. 1. quæst. 8. addit idem iuris esse in patre, si filium habeat graui egestate laborantem, item in fratre qui fororem haberet expositam periculo se proficiendi, si ab eo desideratur. Secundo, seruus perpetuus qui emi & vendi potest, religionem ingredi nequit domino suo non consentiente, ex cap. Generalis, distinct. 54. De qua re in præced. quæst. 3. plenius Azor: sed nos in ea immorari nihil est opus, cum non sit in his partibus vstita.

Tertio, nec maritus inuita vxore, nec vxor inuito marito

potest intrare religionem post matrimonium consummatum, ex cap. Quidam, & cap. Placet, De conuers. coniugatorum. Idem iuris est, si vir profiteatur religionem vxore consentiente per metum vel dolum, ex cap. Accedens, & ex cap. Veniens eod. tit. nisi ipsa post datum talem consensum adulterari; tunc enim ex eodem cap. Veniens, maritum repetere non potest, sicut potest in duobus præcedentibus casibus: in quibus vir tenetur quidem petenti reddere debitum coniugale; sed illud petere nequit, ob votum castitatis emissum. Cuius differentia ratio est, quod in reddendo, potestati vxoris subdit, & in petendo sit futuri, quod a se abdicare potuit per votum castitatis.

Si quæras, quid iudicandum sit si vxor nec consentiat nec dissentiat, sed solum dissimulet, & ipsa moriatur interea. Respondetur cum eodem Azorio alios citante in eod. cap. 1. q. 6. ratam esse professionem sic factam, neque taliter professum, posse ad seculum redire. Pro quo facit cap. Consultuit, De conuers. coniug. addita ratione, quod hoc ipso, quod vxor non repetit virum cum posset iudicetur consensisse vt permaneret in religione. Reliqua eo spectantia Thomas Sanchez late persequitur lib. 7. De matrim. disput. 32. & aliquot seqq. apud quem videnda, cui liberet relinquemus breuitatis studio.

Postremo Episcopus religionem intrare non potest sine Papæ licentia, ex cap. Licet, §. Illa De regularib. inferior autem Episcopo potest sine huius facultate: imo & eo inuito, ex cap. final. 19. quest. 2. Et confirmatur per illud quod in præced. quest. 1. cap. vnico, Episcopi prohibentur impedire Clericorum suorum ingressum in Religionem. Beneficium autem ingressi, non ante vacare quam fecerit professionem expressam vel tacitam; habetur ex cap. Beneficium De regularibus in 6.

378. Iam ratione debiti realis qualiter impediatur quis religionem ingredi, explicatur aliquot propositionibus. Prima est: Quando quis obligatus est ad ratiocinia Reipub. impeditur religionem ingredi, nisi prius ab illis se expediuerit ex cap. 1. distinct. 53.

Secunda est, obligatus ad ratiocinia priuatorum hominū, non impeditur qui dem absolute ingredi religionem, relinquendo suis hæredib. ea expedienda; satis est tamen ipsum illa prius expedire. Hæc est Sylu. in verbo Religio 2. quest. 6. & satis de se nota.

Tertia est, Obligatus ad actionem aliquam, vt ad legendum in schola, cōcionandum in templo, seruendum in Xenodochio, etiam si cum iuramento se ad eam adstrinxerit, potest religionem ingredi: nisi inde scandalum notabile immineat. Hæc etiam est Syluest. in præced. quest. 5. Et probatur, quia propositum aut promissum non infringit, qui illud mutat in melius, ex cap. Peruenit, De iurciurand.

Quarta propositio: Qui sponsalia contraxit, & iuramento confirmauit, se matrimonium contracturum, potest ingredi religionem, etiam si consultius sit, vt matrimonium prius contrahat, & ante illius consummationem ingrediatur. Hæc patet ex cap. Commissum De sponsalibus, vbi videnda est glossa verbo Tutius.

Quinta propositio est: Non impeditur simpliciter aliquem ab ingressu religionis ex eo, quod pecuniam creditoribus debeat. De hac non dubitatur quidem si debeat ex sola liberalitate, aut si debita sint incerta, id est, si debitor nesciat in particulari cui debeat: aut si debitor talis sit, vt non possit creditoribus satisfacere, quantumcunque maneret in seculo. Dubitatur tamen si habeat debita certa, seu quorum nouit creditores, ac quibus possit successu temporis satisfacere per suam artem, aut alio modo. Qua de re quid in praxi sequendum videatur iam tradidimus in præced. lib. 15. num. 255. De eadem etiam videri potest Azor in par. 1. Moral. Inst. lib. 12. cap. 1. quest. 5.

QVÆSTIO V.

Ad quid teneatur qui vult ingredi religionem, nec admittatur.

Sicut matrimonium sponsalia præcedunt, quibus vir futuræ nuptias pollicetur femina: ita votum ingrediendi religionem præcedere potest ipsum ingressum. Quod ex se bonum esse, docet ex instituto D. Tho. 2. 2. q. vi. ar. 2. etiam si

illud facere non expediat semper, præsertim sine spiritualis patris consensu; neque est quis facile ad illud faciendum inuitandus, vt Caiet. ibid. monet, & post ipsum Nauar. in Enchir. cap. 12. num. 46. Quæstio autem proposita, quam Azor persequitur in 1. part. Moral. Inst. lib. 11. cap. 22. explicari potest sequentibus propositionibus.

Prima est. Si quis vult se ingressurum certum aliquod monasterium, neque ibi admittatur, eximitur omnino à voti obligatione. Hæc est expressa D. Thom. sentent. 2. 2. quest. 88. art. 3. ad secundum, & 185. art. item 3. ad 2. quam Doctores communiter sequuntur. Probaturo vero: ex eo, quod talis non teneatur ad aliud, quam ad id ad quod intendit se obligare: quâdoquidem causa limitata producit limitatum effectum, vt Nauar. loco citato bene argumentatur. Neque est quod cum Paludan. in 4. distinct. 38. quest. 4. art. 1. conclus. 3. obicit quis, taliter vouentem seipsum obligasse ad relinquendum seculum, idcoq; recusam à religiosis talis domus, teneri aliam quærere, vt uiuat extra seculum. Respondetur enim: ex determinatione intentionis pendere in hac re determinationem obligationis: quia votum non extendit se extra vouentis intentionem, & ex hypothesi, intentio vouentis in hoc casu non fuit alia, quam adstringendi se ad talem religionem domum.

Procedit autem hæc doctrina, vt Nauar. notat in initio sequentis num. 47. quantumcunque vouens non seculum promiserit ingressum religionis, sed etiam persecerantiam, & se professionem in illa facturum. Et ratio est, quia tota hæc res dependet ex arbitrio eius cuius est promissionem factam admittere aut repudiare. Repudiando autem reddit impossibilem talis voti executionem, & consequenter tollit omnem illius obligationem.

Si quæras, an sufficiat semel esse repulsus. Respondetur negatiue: nisi repulsa facta sit simpliciter. Nam quando apparet factam esse tantum ad tempus, oportet adhuc expectare, rursum que vigere ex Caiet. 2. 2. quest. 88. art. 3. col. 3. non tenetur tamen indicare votum quo se adstrinxit, vt docet Azor in cit. cap. 22. quest. 9. Cæterum is quidem qui tantummodo intendit adstringere se ad ingressum certi monasterij, si in eo repulsam patiatur, non tenetur aliud eiusdem ordinis monasterium exquirere, prout Sotus ait in 7. de insti. & 142. quest. 2. artic. primo circa 3. argumentum, & iam ante attigimus.

Sed tamen is qui votum non restrixit ad tale monasterium præcise, sed vouendo præterderit principaliter se obligare ad aliquod religionis genus, solummodo ex consequenti eligens sibi cuiusmodi monasterium, tanquam sibi cōmodum, si non recipiatur in eo, tenetur quærere aliud eiusdem ordinis. Quæ est D. Thomæ doctrina 2. 2. quest. vi. art. 3. ad 2. communiter recepta. Cuius fundamentum est, quod tunc primaria intentio vouentis non fuerit determinata ad talem particularem locum.

Secunda propositio est. Qui vouit absolute aliquod religionis genus, aut religionem vniuerse, non liberatur ex eo ab obligatione sua, quod ad vnum aliquod monasterium accedens, passus sit repulsam; sed accedere tenetur ad alia, qua voto suo pariter comprehenduntur. Hæc quoque est D. Thomæ ibid. & communiter recepta, & de se clara; quia latus patet intentio taliter vouentis, quam vouentis ingressum certi monasterij. Intelligenda est autem, locum tunc habere cum spes fuerit, quod alibi recipiendus sit, de quo poterit interrogare eos, à quibus repellitur. Monet vero Sotus loco cit. & Azor approbat in præcedenti quest. 1. quod etiam si quis suam intentionem non restrixit, sed absolute vouerit, non teneatur tamen omnes regiones peragere: quia votum obligat tantum secundum intentionem vouentis, nec in dubio credendum est vouentis intentionem fuisse, vt obligaret se ad quærendas religiones extra suum regnū & linguam: quâdoquidem, ait Sotus, ius naturæ, docet eiusmodi vota intra proprium regnū & linguam adimplenda esse; vt indicio est quod vix inueniretur qui religionem voueret, si ea de causa deberet viuere in externa natione, cuius linguam ignorat.

Id quod attingentes Angelus & Syluester, ille Vorum, 3. quest. 10. & hic Religio, 2. quest. 16. addunt pari ratione: quod si in sua patria recipiatur in vna vel pluribus religionibus, de

quibus

quibus probaliter credit, quod si cogitasset vouedo, non obligasset se ad eam ingressum; non teneri illas ingredi, quoad quidem ad eas specialiter, neque actu neque virtute intentione ipsius se extendit. Si quæras, an in tali casu omnes conuentus religionis illius quam vouit teneatur explorare, ac se offerre intra propriam prouinciam. Respondet Sotus satis esse explorasse quinque aut paulo plures: quia tunc morali modo, tota religio censetur explorata; cum ex paucis illis conuentibus cæterorum intra regnum, iudicium venari liceat. Verum tutius est dicere, quod si vouens nihil circa hoc apud se statuerit (alias enim suæ intentioni stabit) teneatur percurrere ea monasteria in quibus spes sit receptionis. Et ideo repulsam pati in vno monasterio interdum sufficit ob defectum dictæ spei: si nimirum ex illo vno possit sumi iudicium de alijs monasterijs. Interdum vero ob talem spem affulgentem, teneatur plura adire monasteria, quam dicat Sotus: ita vt magis in hac re spectanda sit spes probabilis receptionis, quam numerus monasteriorum.

Si rursus quæras, An alicui satis sit passum esse repulsam à generali aut Prouinciali ordinis religiosi quem vouit, vt censetur omnino liber ab eo voto. Respondet Azor in 1. par. Moral. Instit. lib. 1. cap. 22. quæst. 2. satis esse, quando totum ius admittendi est penes tales: aut quando inferioribus: illi imperant ne eum recipiant; alias non esse satis.

Tertia propositio est. Qui vouit se ingressurum religionem in qua non seruatur regula, & cum dissolutione viuatur, nec probabile est quod breui reformabitur; nec illam nec vllam aliam ingredi teneatur. Ratio est, quia votum ipsius fuit de materia illicita, ideoque nullum. Quæ doctrina est Nauar. in cit. num. 46. Ex qua sequitur, ne quidem eum qui vouit religionem in genere, debere huiusmodi religionem ingredi, quando non esset alia quæ vellet ipsum recipere.

381. Quarta propositio. Qui vouit se ingressurum religionem, nec recipitur, quia indoctus est, aut quia nullam scit artem, non tenetur ex vi voti literas vel artem, quæ ab eo requiruntur, ediscere: si nihil de talibus meminerit vouens. Quod addo: quia si tunc cum vouit, sciuerit se non aliter admittendum ad religionem, aut sic affectus fuerit ad religionem, vt si id ipsum sciuerit, nihilominus eam vouisset, censendus est teneri: quia tunc virtutem habuisset intentionem ad id tacite consequenterque vouendum.

Hanc post Sotum Azor approbat in eodem cap. 22. quæst. 4. in fine: prius tractato dubio. An is qui religionem absolute vouit, teneatur eam ingredi, si in gradum tantum laicorum Superiores velint eum admittere, & ipse velit admitti in gradum & ordinem Clericorum. Cui satisficit eadem distinctio quæ proximo allata est.

Quinta propositio. Si quis ita vouit religionem vt voluerit se obligare & religioni in genere, & alicui certæ in particulari: prius cæteris debet hanc ingredi (nisi vellet ingredi perfectiorem iuxta post dicenda) & inde repulsam alias adire. Hæc est Soti lib. 7. de iust. & iure q. 2. art. 1. circa tertium argumentum, & ex præcedentibus facile deducitur.

Sexta est. Qui vouit ingredi religionem aliquam, & ei superuenit impedimentum propter quod nequeat ingredi; verbi gratia, infirmitas perpetua incompatibilis cum tali religione aut probationem ingressus, eij citur sine sua culpa, vel propter culpam quam emendare non potest, vt propter homicidium alias commissum, liber omnino est à voto. Hæc quoque est Soti, & ex præcedentibus deducitur. Patetque ex eo quod impossibile non sit obligatio, adeoque in eiusmodi votum censetur subintellecta conditio. Nisi obset aliquod impedimentum.

382. Septima est. Quamuis Religiosus professus possit fieri Episcopus, ille tamen, qui religionis ingressum vouit, non satisficit voto Episcopatum suscipiendo: sed prius debet religionem intrare, quam Episcopus fieri; alioquin peccabit mortaliter. Hæc habetur ex cap. Per tuas, De voto & voti redemptione. Nonnulla, quæ in contrarium facere videntur, refert & soluit Azor in cit. capit. 22. quæstio. vltima.

Octaua propositio est. Qui vouit aliquam determinatam religionem potest perfectiorem ingredi. Hanc habent D.

Anton. 3. part. tit. 16. cap. 2. §. 4. & Angelus. Votum 3. §. 16. Confirmantque tum cap. Licet, De regularibus, tum doctrina D. Thom. 2. 2. quæst. vlt. art. 8. tum etiam, quia votum alioqui esset maioris boni impedimentum, contra cõmuniter receptam de eo doctrinam: in eo fundatam, quod alioqui non esset gratum Deo, tanquam reuocæs ab eo quod perfectius est. Si quæras, An æque perfectam ingredi quoque possit? Azor bene respondet in eod. cap. 22. quæst. 12. non posse priuata auctoritate: quia tunc cessat ratio illa, quod votum esset impedimentum maioris boni.

Nona est. Qui vouit se ingressurum strictiorem religionem quantumuis laxiorem ingrediens mortaliter peccet, faciendo professionem in illa: tamen facta professione potest in eadem laxiore manere; nec tenetur strictiorem ipsam ingredi. Hanc habent Angelus in sequen. §. 17. Syluest. Religio 2. q. 18. Nauar. in Enchir. cap. 12. numer. 48. ex cap. Qui post votum, De regularibus in 6. Et ratio est, quam Azor habet in cit. quæst. 12. quod professionem faciens, se religioni sic tradat, vt in ipsum ea acquiratur, per quod alteri se tradere impeditur. Ante factam vero professionem obligatio prædicti voti perseuerat, quoniam vouens adhuc est sui iuris: ita vt implere illud sit positum in ipsius potestate.

383. Vltima propositio est. Qui vouit se religionem ingressurum; si intra annum probationis videt religionem sibi non conuenire, libere exire potest; votoque satisfecisse censetur. Hæc est D. Thom. in cit. quæst. vlt. art. 4. Palud. in 4. dist. 38. q. 4. art. 1. concl. 2. D. Anton. in memorato §. 4. Syluest. in sequenti qu. 19. atque aliorum quorundam meminerunt Couar. ad cap. Quamuis pactum de pactis parte 1. §. 3. sub finem, & Azor in prima parte moral. instit. lib. 1. c. 22. qu. 6. Procedit autem nõ modo cum vouerit ingressum experiendi tantum causa, & seruata libertate remanendi, vel non remanendi; sed etiam cum vouerit simpliciter ingressum, absque eo quod cogitarit de libertate egressus, vel de perpetuitate remanentis. Ratio est: quia tunc etiam ad ingressum religionis obligatur solummodo secundum formam iuris: quæ est, vt ingredientibus detur annus probationis ad experiendum nam religio sibi conueniat; vt possit eam deserere, si inuenierit nõ sibi conuenire. Imo ceteri quoque potest procedere, quantumcumque voto de ingrediendo adiunxerit propositum remanendi in ipsa religione: dummodo enim sincere ingrediat, animo scilicet probandi eam, & in ea permanendi, si inueniat sibi conuenire, potest libere egredi, si iudicet eam minime sibi conuenire: etiam si nulla alia de causa moueatur, quam quod ille viuendi modus ipsi displiceat, tanquam sibi incommodus, asper, & durus, ex Nauar. in fine præced. n. 47. Et ratio est quia ius ei relinquitur liberrimè egressum, vt patet ex cap. 1. & 2. de regularibus in 6. Quamquam, vt loco citato bene ait Azor, recedens absque legitima causa, censetur peccare in eo, quod animi quadam leuitate, à vitæ in stituto quod cepit, temere desistat.

Aduerte vero ex D. Thoma in citato art. 4. ad 3. illum non satisfacere voto, quod fecit ingrediendi religionem, si eam ingrediatur animo statim ab ea exeundi, nisi postea bona fide perseueret in experimento religionis. Ratio est: quia tale votum, etsi factum sub conditione egrediendi, nec permanendi (cum sit vana ac stulta promissio) non obligat tanquam inualidum: si tamen absolute fiat, nihil obstat quin absolute quoque obliget ad instar cæterorum votorum absolutorum. Ille enim peruersus animus, quem vouens habuerit non facendi quod potuerit ad illius obseruationem, extraneus est voto, ideoque relinquit ipsum in suo vigore perinde ac peruersus animus, quo quis vouet intendens non implere votum.

Restat dubitatio, An ille etiam intra annum probationis possit exire à religione, qui non tantum vouit se ingressurum, sed etiam se perseueraturum in ea. Atque in vtramque partem authores Azor refert in eodem cap. 21. quæst. 8. Cæterum ante Concil. Trident. quidem, parti neganti locus esse potuit, si is qui vouit, intentionem habuerit renunciandi priuilegio, quo ingrediens religionem beneficio iuris, libertati suæ relinquitur in anno probationis. Nam cum quilibet renunciare valeat iuri quod pro se introducit, est, prout habetur in cap. Si quis iurum, De regularibus, non fuit ei

liberum egredi, si vouendo, intentionem habuerit renunciandi prædicto priuilegio, quia uouit quod erat in sua potestate. Sed post Concilium Trident. non potest talis opinio procedere, quia nullus est locus eiusmodi renunciationi. Ipsum enim in sess. 25. de regularib. cap. 16. inualidat omnem renunciationem & obligationem, etiam cum iuramento vel in fauorem cuiuscunq; causæ piæ factam, ante annum probationis. Vnde non potest quis, etiam si velit, prædicto priuilegio se priuare. Quare nec potest ante eundem annum, facere votum validum perseverantiæ, quo se eodem priuilegio priuet, siq; intra illum ipsum annum permanet in sua libertate.

CAP. XXVI.

De ingredientibus religionem.

SUMMARIUM.

- 384 Ingressus in religionem fit cum per susceptionem habitus, tum per professionem.
 385 Requisita ad professionem expressam.
 386 Tres modi quibus fit professio tacita.
 387 Quod non sit quis censendus professionem tacitam fecisse, per susceptionem habitus noui: iorum: quantumcunque suam uoluntatem perseverandi ac profitendi sufficientissime ostenderit.
 388 Quo modo accipienda sint iura, que in contrarium citantur.
 389 Quatenus aliquam religionem tacite professus possit aliam intrare.

384. Ingressus in religionem dicitur dupliciter vno modo, cum quis religionis habitum suscipit, & ad probationem recipitur; siq; per ingredientes religionem intelliguntur Nouitij, seu iuvenes: de quibus multa Summularij habent in verbo Nouitius, & post eos Azor in lib. 12. primæ partis Moral. Inl. cap. 2. & 3. quæ relinquimus ei qui uolet apud ipsum uidentia: contenti eo, quod maxime facit ad iudiciū nobis propositum, & in illo cap. 1. qu. 10. ipse Azor docet, post Angelum num. 18. Tabien. num. 13. Armillam num. 18. in eodem verbo Nouitius, & Syluestrum Religio 5. quæst. 6. nimirum quod nouitius non teneatur quidem simpliciter & absolute alligatus statuti religionis: cum libere possit ab ea recedere, nec admittas sit in Religiosorum sodalitiū; sicut nec catechumenus adstringitur Ecclesiæ legibus nōdum baptizatus; nihilominus dato quod uelit persistere in probatione, teneatur Superioris imperio parere: cui si non subiciat se, nequit commode gubernari & probari. Debet item religionis statuta seruare, ut vires suas probet, & assuecat illorū obseruationi, alioqui probatio ipsius non erit idonea, offendunturq; veterani. Aduerte autem quod Azor ibidē addit, Nouitium non incurere in penam quam religionis statuta delinquentibus imponunt: ut nec catechumenus ante receptionem baptismi, incurrit in penas legibus Ecclesiasticis statutas; quia ut hic nondum est admissus in Ecclesiam, ita nec ille in religionem; sed uterq; adhuc foris est.

Altero modo ingressus in religionem dicitur, cum quis per professionem in sodalitiū Religiosorum ita admittitur, ut absq; mortali peccato & apostasia, tanquam effectus veræ & simpliciter Religiosus, recedere nequeat. Sic accipitur in cap. Quia ingredientibus, 19. quæst. 3. & in Authentica Ingressi, Cod. De Sacrosanctis Ecclesijs. Fit autem istiusmodi ingressus tribus adhuc modis. Inter quos discrimen est, quod is qui ingreditur primo vel secundo modo, matrimonium amplius contrahere non possit; siq; id attentet, matrimonium sit nullum, ex cap. Vnico De Voto & voti redemptione in sexto. Is vero qui ingreditur tertio modo, si postea uxorem ducere attentet, quamuis mortaliter peccet, contrahit tamen valide.

385. Ingressus igitur in religionem primo modo, fit per professionem expressam, quæ præter uisitam formam profitendi (cuius Azor lib. 12. cap. 4. quæst. 2. varios modos refert) requirit necessario tres condiciones. Prima habetur ex cap. Porrectū De regularibus, ut professio ipsa fiat in manibus eius, qui illam recipiendi plenam habet potestatem. De quo idem Azor in seq. cap. 5. quæst. 3. 4. & 7. ubi versu 3. post alios (quos

ipse citat) ait in manu alterius, loco eius factam, valere, si id prius ipse mandauerit, aut postea probarit: factam uero non eius loco, non valere, quantumcunq; postea id sciens, ipse approbet.

Duz autem reliquæ condiciones habentur ex Concilio Trident. sess. 25. cap. 15. de regul. Vna est, ut is qui professionem facit, expleuerit ætatis suæ annum 16. siue uir siue mulier fuerit. Altera est, ut post susceptum habitum, abfoluerit annum integrum probationis. De qua conditione Azor in prius citato cap. 4. quæst. 9. agens, bene monet cum Nauarr. in libr. 3. consil. consilio 30. De regularib. num. 1. annum probationis posse impleri ab eo qui nōdum expleuerit annum decimum sextum; uique talis probationis, posse probatum admitti ad professionem expleto 16. anno, quia Concilium non facit illam anni determinationem quoad probationem, sicut quoad professionem. Inter quas tres condiciones cernitur hæc differentia, quod quantumcunq; prima desit, professio nihilominus rationem uoti simpliciter habere possit, ob intentionem quam profertens habuit tali promissione Deo facta, adstringere se ad perpetuam paupertatem, castitatem & obedientiam. Sin autem secunda vel tertia conditio desit, professio nulla sit, nec ullam inducat obligationem, ut Concil. Trid. ibid. expressit.

Ingressus in religionem fit secundo modo per professionem tacitam: & hoc tribus diuersis rursus modis, quorū primus habetur ex cap. Vidua De regularibus: cum quis habitu proprio professorum suscepto legitime, id est, auctoritate illius, cuius est admittere seu incorporare religioni; eiusdemq; autoritate sciens & uolens facit aliquod opus de iure vel consuetudine cōueniens solis professis (quod nec ignorat) quale esse potest suffragium ferre in conuentu, aut in comitijs, vel iussu Abbatis iniciari sacris ordinibus.

Secundus uero habetur ex cap. Ad nostram De regularibus, cum quis sciens ac uolens defert habitum professorum manifeste in colore, scilicet, vel aliā forma distinctum ab habitu nouitiorum, siq; perseuerat per triduum. Quæ etiam in re iuxta ea quæ alijs citatis habet Azor in eod. cap. 4. qu. 3. exigitur, ut quis gestet huiusmodi habitum, susceptum natu & auctoritate Superioris, cuius est ad professionem admittere; & (ut consentaneum est) gestet in monasterio: aut si extra, id faciat tantum cum facultate eiusdem Superioris. Adde legitimam etiam ætatem debere habere, ex ca. 1. & cap. Constitutionem, De regularib. in 6.

Textus demum habetur ex cap. Ex parte De Regul. & ex Clem. 2. eod. tit. & est, cum quis per annum integrum defert habitum nouitiorum & professorum communem id est, nō distinctum manifeste in colore, scilicet, vel figurā, quantumuis distinguatur occulte: ut uerbis gratia, per solam benedictionem, quæ professorum, non autem nouitiorum habitus benedicti solet, prout tangitur in fine cap. 1. De regularib. in 6. Ad quem etiam tacitæ professionis modum, opus est ut quis habitum gestet sciens & uolens, cumq; acceperit auctoritate eius, qui ad professionem potest recipere. Quod uero ex citata Clem. 2. deducitur quoad ætatem, sufficere ad hanc eundem modum, ut quis ad annos discretionis peruenerit, nunc per Conc. Trid. sessione 25. de regularib. cap. 15. sublatum est, cum decernit professionem religionis, factam ante expletum decimum sextum ætatis annū, nullam vim habere. Inno & in totum sublatos pariter esse duos præcedentes modos tacitæ professionis, patet ex eo quod ibidem quoq; idem Conc. decernit, nullam esse professionem eius qui minori temporis spatio, quā vnus anni post susceptū habitū, steterit in probatione. Cum enim ad primum modū sufficiat tempus vnus operationis (quod aliquot tantum horarum, aut dierum ad summum paucorum esse solet) & ad secundum sufficiat triduum, non potest illud de spatio vnus anni in illis seruari.

Potest uero seruari tertio hoc tacitæ professionis modo, ideoq; nunc perinde ac ante Concil. Trid. censendus est tacite professus, qui post expletū ætatis annum decimum sextum religionis habitum Nouitij & professis communē, nec colore aut forma distinctum gestauerit per annum, auctoritate eius qui potest ad professionem admittere. Vnde nunc perinde ac pridem taliter professus, potest per censuram compelli manere in religione, iuxta citatum cap. Ex parte: eumq; religio, quam sic professus est, retinere tenetur, prout probat